PATRIMONIUL & APA

Fișa documentare: Exemplul 2

Podul Episcopilor Timișoara

Data: 10-14 iulie 2023
Locul de desfășurare: Podul Episcopilor (Podul Mitropolit Andrei Şaguna)
Tip atelier: de cultură generală, non-formal
Grupa de vârstă: 9-12 ani, ciclul primar și gimnazial
Durata: 3 ore la fața locului și apoi 3 zile în atelier
Materiale profesor: harta, fișa profesorului, resurse on-line
Finanțator resurse educaționale: *Fundația Alber, https://www.fundatiaalber.ro/*
Coordonator proiect: *Brîndușa Havași, tel. 0751193320, brindusa.havasi@de-a-arhitectura.ro*
Autori resurse educaționale: *prof. Lavinia Adam, Ș.l. dr. arh. Maja Baldea, dr. arh. Brîndușa Havași, prof. înv. primar Felicia Popovici, spec. mob. și amen. int. Carmen Săndescu, conf. dr. arh. Mirela Szitar-Sîrbu, Ș.l.dr.arh. Otilia Tudoran. O parte din aceste resurse sunt adaptate după cursul opțional De-a arhitectura în orașul meu. Programa curriculei opţionale „De-a arhitectura – educaţie pentru arhitectură şi mediu construit, clasele a III-a şi a IV-a" este aprobată prin Ordin al Ministrului Educaţiei Naţionale din 2014. Descărcaţi aici.*

1. Introducere:

Clădirile de patrimoniu – monumente istorice, industriale sau vernaculare, reprezintă „zestrea construită" moștenită de la străbunii noștrii. Apa este elementul natural în apropierea căruia au apărut și s-au dezvoltat primele așezări umane, dar care, în manifestările sale accidentale sau obișnuite (cum ar fi apa de ploaie), le poate și distruge, așa cum se întâmplă adesea chiar cu clădirile de patrimoniu. Dar cum deosebim o clădire de patrimoniu față de alte clădiri?

Obiective:

- Ce înseamnă pentru voi cuvântul patrimoniu?
- Ce este un monument istoric? Cum recunoaștem un monument/obiectiv de patrimoniu?
- Care este specificul zonei și memoria locului?
- De ce să prețuim și să păstrăm patrimoniul construit al unui oraș?
- Ce moștenire lăsăm urmașilor?

2. Glosar

- *Ce înseamnă pentru voi cuvântul patrimoniu?*
- _____
- *Cum deosebim o clădire de patrimoniu față de alte clădiri?*
- Dați exemple_____

Plăcuța care indică statutul de monument istoric pe clădirea actualei primării din Timișoara, fosta Școală Comercială.

MONUMÉNT, *monumente,* s. n. 1. Operă de sculptură sau de arhitectură destinată să perpetueze amintirea unui eveniment sau a unei personalități remarcabile; *p. ext.* construcție arhitectonică de proporții mari sau de o deosebită valoare. ♦ Fig. Orice operă, document istoric sau creație culturală de însemnătate națională sau internațională. 2. (În sintagma) *Monument al naturii* = plantă, animal, formațiune naturală, teritoriu etc. de mare însemnătate științifică sau estetică, considerate bunuri ale întregului popor, ocrotite prin lege și conservate pentru posteritate. – Din fr. monument, lat. monumentum. *DEX online

PATRIMÓNIU, *patrimonii,* s. n. 1. (Jur.) Totalitatea drepturilor și a obligațiilor cu valoare economică, precum și a bunurilor materiale la care se referă aceste drepturi, care aparțin unei persoane (fizice sau juridice); (sens curent) bun moștenit prin lege de la părinți (sau de la rude); avere părintească. ◊ *Separație de patrimoniu* = separare legală a bunurilor personale ale cuiva de bunurile moștenite sau a averii soțului de zestrea soției. 2. Totalitatea bunurilor care aparțin colectivității și sunt administrate de către organele statului; bun public. ♦ Bunuri spirituale care aparțin întregului popor (fiind transmise de la strămoși); moștenire culturală; *p. ext.* bunuri spirituale, culturale etc. care aparțin omenirii întregi. – Din lat. patrimonium, fr. patrimoine. *DEX online

- *De ce sunt importante obiectivele de patrimoniu?*

Cel mai adesea monumentele și clădirile de patrimoniu sunt clădiri sau structuri vechi, aflate într-o stare mai bună sau mai avansată de degradare.

- De ce sunt importante structurile vechi?

- Ce pot ele să ne transmită?

- *Care este povestea podurilor vechi?*

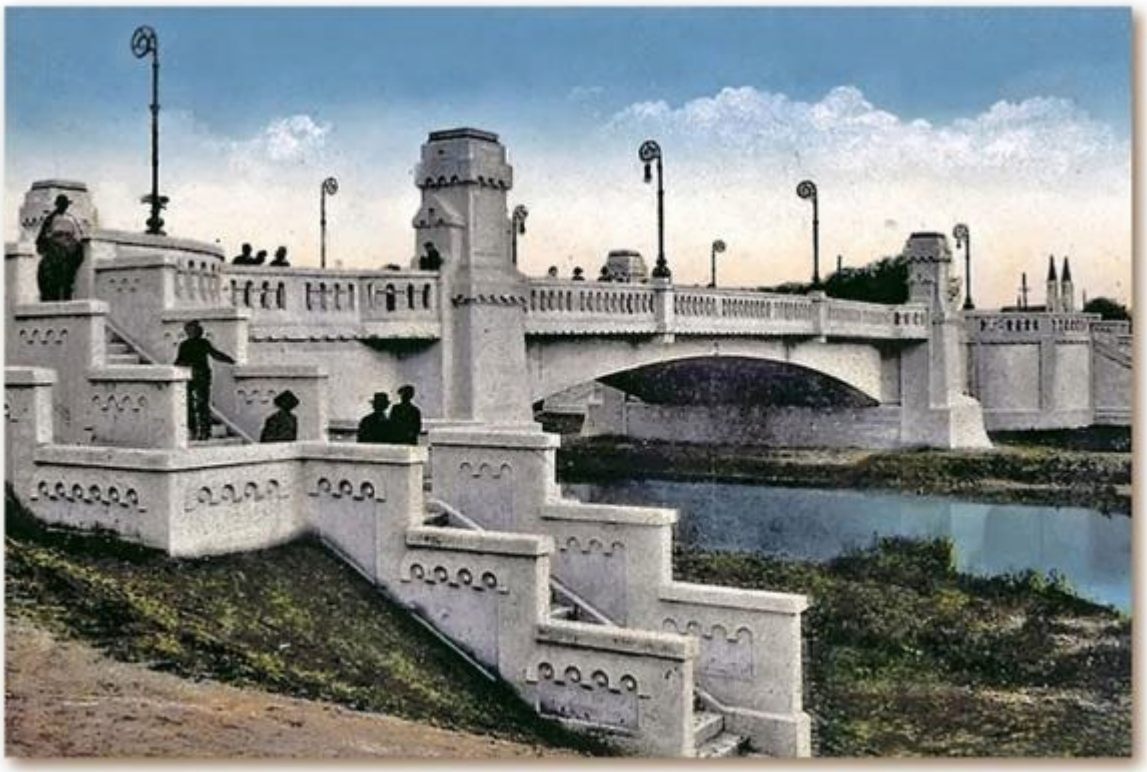
- Întrebați bunicii despre o întâmplare din copilăria lor legată de un pod peste Bega.

- *Dați exemple de poduri peste care treceți în drumul vostru spre școală sau centrul orașului?*

4. Istoric

Istoria orașului care se împletește cu cea a apei. Dezvoltarea oraşului în secolul al XVIII-lea dar mai ales în cel următor i-a determinat pe edilii oraşului să construiască poduri noi pentru a lega cele două părţi ale oraşului despărţite de cursul râului şi pentru a face faţă traficului tot mai intens. Cu excepţia podului metalic mutat în dreptul fostei fabrici de lanţuri, nu se mai păstrează nici un pod din secolul al XIX-lea, cele mai vechi fiind podurile construite la începutul secolului XX, înaintea izbucnirii primului război mondial.

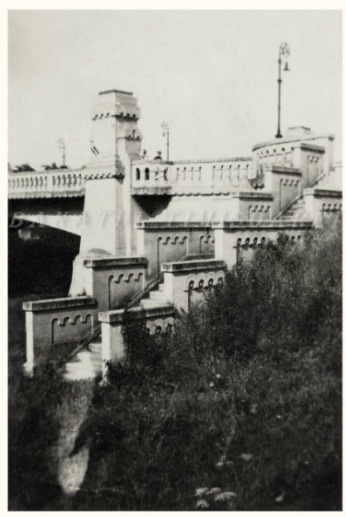

Podul Mitropolit Saguna/Bischof Saguna Brücke/Bishop Saguna Bridge

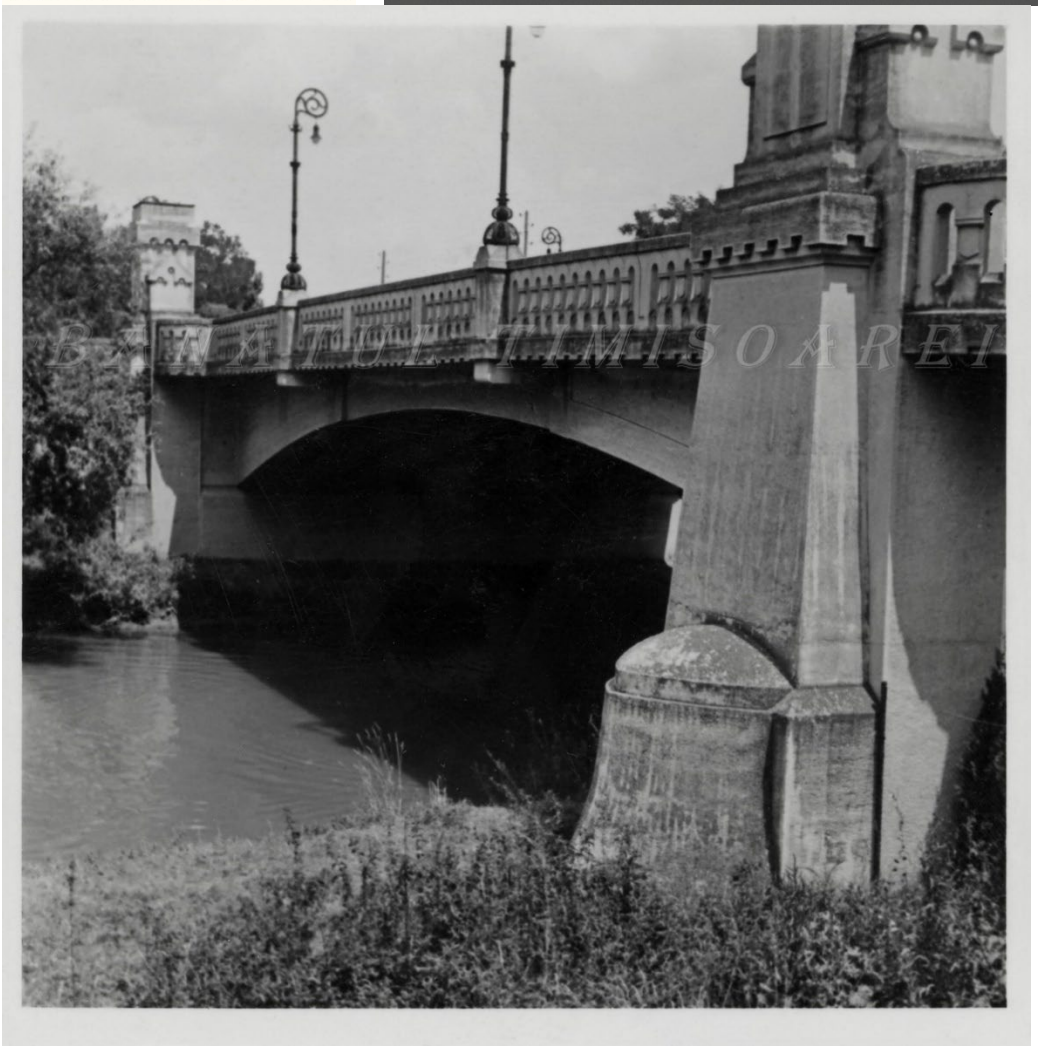
Podul Episcopilor, numit şi Podul Mitropolit Andrei Şaguna, face legătura între cartierele Cetate şi Elisabetin. Înaintea actualului pod, trecerea râului se făcea în acest loc pe un pod de lemn, apoi pe unul din fier. Alături se afla un pod de cale ferată pentru linia care venea de la gara de nord pe actualul bulevard al Republicii, pe lângă parcul Scudier (parcul central) şi catedrală, pe care trecea trenul spre Baziaş. Acesta a fost desfiinţat în 1932, când s-a renunţat la sectorul de cale ferată care trecea prin centrul oraşului, întreg traficul feroviar fiind mutat pe podul Modoş. Cum circulaţia a devenit tot mai intensă, podul metalic nu mai făcea faţă solicitărilor şi în ianuarie 1912 primăria i-a cerut arhitectului budapestan Kálmán Gerster să proiecteze împreună cu inginerul orăşenesc Lád Károly jr. un pod nou, din beton armat, care avea să poarte numele de Podul Episcopilor.

Lucrările la fundamentul podului au început pe 12 iunie 1912, erau încheiate în linii mari în septembrie iar turnarea betonului a început în martie 1913 şi a fost terminată în iunie. În toamnă a avut loc proba de rezistenţă a podului sub conducerea inginerului-şef al oraşului, Sedlacek, în noiembrie au fost montate candelabrele şi lămpile de iluminat stradal iar pe 9 decembrie 1913 vechiul pod a fost demolat. Inaugurarea podului episcopal a avut loc în 1914. Acesta avea o lăţime de zece metri şi câte 2,5 metri pe lateral, pentru pietoni, scări de-o parte şi de alta, la ambele capete, care coboară pe faleza Begăi iar pe cele patru socluri care există şi astăzi urmau să fie aşezate busturile a patru episcopi catolici ai Banatului: Gerardo Sagredo, primul episcop de Morisena (Cenad) la 1030, sanctificat ulterior, şi episcopii Lonovics József, Alexander Dessewffy şi Köszeghy László. Statuile ar fi trebuit să fie executate de sculptorul Zsigmond Kisfaludi Strobl dar proiectul a fost abandonat ca urmare a izbucnirii primului război mondial[1]. Este şi astăzi unul din cele mai frumoase poduri ale Timişoarei.

[1] Jancsó Árpád, *Istoricul podurilor din Timișoara*, Editura Mirton, Timișoara, 2001

FUNDAȚIA ALBER
CITY of MARA
FACULTATEA DE ARHITECTURĂ ȘI URBANISM DIN TIMIȘOARA
PATRIMONIUL & APA
de-a arhitectura
www.de-a-arhitectura.ro

ÎNTREBĂRI

- *Cum sunt percepute cele două capete de pod prin intermediul simțurilor?* (ce sunete auzim, cum se simte temperatura, dar mirosurile, din ce materiale sunt construite, cum influențează vegetația percepția celor două maluri)

- *Cum se simte prezența apei?*

- *Cât de accesibile sunt malurile pentru categorii diferite de public?* (copii, bătrâni, părinți cu copii în cărucior ...)

- *Cum percepem trecerea timpului asupra podului? Ce ne ajută să ghicim vârsta lui?*

CONCLUZII

15 min **Rezumat și concluzii - Discuție ghidată:**

- Ce ai aflat și nu știai?
- Ce cuvânt ai folosi pentru a descrie atmosfera/sau pentru a caracteriza locul acesta?
- Ce crezi că lipsește aici?
- Ce te-ar putea face să vii aici mai des?, Ce crezi că ar putea face locul acesta mai atractiv?
- Cum putem folosi acest obiectiv de patrimoniu în mod creativ în prezent dar și în viitor?